

Presentació

El nou Equip de Govern, que m'honoro d'encapçalar, ha posat fil a l'agulla al conjunt de prioritats anunciades durant el passat període electoral. L'Institut d'Estudis Catalans ha afrontat aquest curs acadèmic amb la voluntat de prosseguir les tasques fonamentals de recerca i divulgació científica, implicació amb la societat, assessorament a les administracions públiques i servei al país. Per aquesta raó, les nostres principals fites han persistit en els àmbits de projecció del país al món i la defensa de la genuïtat de la cultura pròpia. Hem continuat treballant per mantenir-nos a l'altura de les expectatives pel que fa a l'estudi, la recerca, l'organització d'activitats científiques i institucionals, i la realització de projectes acadèmics d'abast nacional i internacional. En aquesta *Síntesi memòria 2013-2014*, us avancem alguns dels principals esdeveniments del proppassat curs.

El curs 2013-2014 començà amb la lliçó inaugural de l'historiador Jordi Casassas, membre de la Secció Històrico-Arqueològica, titulada «1914. Centenari de la Mancomunitat de Catalunya i la significació del bicentenari de 1714 en la seva perspectiva històrica». Jaume Ciurana, tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona, participà en la sessió, la qual clogué amb el concert de Joan Massotkleiner i Toti Soler, que interpretaren *El món perdut* de Salvador Espriu.

L'Institut d'Estudis Catalans ha commemorat el tres-centè aniversari de la caiguda de Barcelona el 1714 amb l'organització de diversos actes en el context del congrés internacional *Catalunya (i els Països Catalans) abans i després de l'Onze de Setembre de 1714*. Les aportacions al voltant de la fi de la Guerra de Successió espanyola a Catalunya i de la significativa data de l'Onze de Setembre han contribuït a perfilar, des de la perspectiva acadèmica, el futur del nostre país, ara que el present sembla que està a prop de recuperar la llibertat que llavors es perdé i assolir la plena sobirania. D'altra banda, l'IEC ha celebrat cicles de conferències i debats sobre diversos temes referents al procés sobiranista, com fou el cicle de debats *Qüestions d'estat. Reflexions per al país del futur*, organitzat conjuntament amb Òmnium Cultural. S'ha treballat per a potenciar la recerca en tots els camps de la ciència i les humanitats. Conjuntament amb la Facultat de Teologia de Catalunya, l'IEC ha emparat la presentació del document *Unes humanitats amb futur*, promogut per intel·lectuals de diferents disciplines amb la finalitat de conscienciar la societat civil que les mancances funcionals i personals en humanitats afebleixen el patrimoni cultural i deterioren el diàleg amb les altres cultures del món.

Durant el curs s'han celebrat commemoracions i homenatges, entre d'altres, la cloenda del centenari de les *Normes ortogràfiques* i de l'Any Marià Villangómez; la jornada amb motiu del cinquantè aniversari de la mort de Rafael Patxot i Jubert, en la qual es presentà el llibre *Rigor científic, catalanitat indefallent. Rafael Patxot i Jubert (1872-1964)*, i la commemoració del trentè aniversari de la fundació del Centre de Recerca Matemàtica (CRM). Pel que fa als homenatges, cal destacar l'acte d'homenatge a Josep Roca-Pons en recordança del centenari del seu naixement així com la jornada col·loqui dedicada a Joaquim Folch i Torres amb motiu del cinquantenari de la seva mort, organitzada per la Fundació Folch i Torres i l'IEC.

L'Institut ha tornat a obrir les portes amb motiu de la Diada Nacional de l'Onze de Setembre. Després de fer l'ofrena tradicional al monument de Rafael Casanova i d'assistir a l'acte institucional de la Ciutadella, l'Equip de Govern, amb molts ciutadans i ciutadanes, escoltà a la Casa de Convalescència el discurs patriòtic que dictà el poeta i hel·lenista Carles Miralles, membre il·lustre d'aquesta corporació.

Em plau de manera especial la pervivència de l'activitat musical, amb concerts en els principals actes organitzats per la Presidència. Des de l'acte inaugural fins al cicle d'estiu *Música al claustre*, enguany titulat «1714, 1814, 1914, tres fites en la música de Catalunya». L'espai barroc i privilegiat de la Casa de Convalescència ha acollit, de nou, concerts durant tres nits del mes de juliol. D'aquesta manera, recuperem altra vegada la tradició musical de les antigues acadèmies europees i del país i anem consolidant aquesta pràctica any rere any.

No ha faltat tampoc enguany la convocatòria de premis i borses d'estudi. L'Institut d'Estudis Catalans ha lliurat, com cada any des del 1914, els Premis Sant Jordi 2014, que aquest curs han arribat a la vuitanta-tresena edició amb un cartell format per quaranta-un premis i borses. Premiar científics consagrats i joves per llur tasca de

recerca és una de les activitats fonamentals per a la ciència i la llengua catalana. Jordi Porta, guanyador del Premi Catalunya de Sociologia, parlà en nom dels premiats, que reberen els guardons en el transcurs d'una cerimònia solemne que tingué lloc a la Sala Prat de la Riba i que comptà amb el privilegi de ser presidida pel president de la Unió Acadèmica Internacional, Øivind Andersen, que es desplaçà des d'Oslo per conèixer de prop l'Institut. L'Institut pertany a la UAI des de l'any 1923 i participa i coordina alguns dels seus projectes de recerca: Tabula Imperii Romani - Forma Orbis Romani (TIR-FOR); Corpus Inscriptionum Latinarum (CIL); Corpus de Trobadors (CT); Glossarium Mediae Latinitatis Cataloniae (GMLC) i Corpus Philosophorum Medii Aevi. Arnaldi de Villanova Opera Theologica Omnia (AVOThO).

Aquests són alguns dels fets més significatius que s'han esdevingut a l'Institut; les exposicions, col·loquis, jornades, conferències i les nombroses activitats dutes a terme apareixeran esmentats amb detall a la corresponent *Memòria* del propassat curs. Cal destacar, d'altra banda, les publicacions periòdiques de l'IEC, en paper i en format digital. La Presidència, les seves cinc seccions i les vint-i-vuit societats filials són les responsables d'un estol de revistes, monografies i llibres que han convertit l'Institut, des de fa anys, en una editorial científica amb una transcendental rellevància en llengua catalana.

L'Institut és sovint consultat pels poders polítics públics sobre assumptes que afecten el país i dictamina, en tant que màxima autoritat reconeguda oficialment, sobre matèries lingüístiques i patrimonials. S'ha manifestat institucionalment quan ha entès que interessos o drets del país són qüestionats o amenaçats. Així, ha emès diverses declaracions, com ara la *Nota sobre el tancament de Ràdio Televisió Valenciana* (16 de desembre de 2013), on ha expressat el seu suport al dret de la societat valenciana de disposar de mitjans de comunicació radiotelevisius públics en llengua pròpia i la necessitat de recuperar-los de manera immediata, i la *Declaració de l'Institut d'Estudis Catalans sobre el dret a decidir* (18 de novembre de 2013).

Durant el curs han estat nomenats nous membres numeraris Ernest Belenguer i Cebrià, Ramon Pinyol i Torrents i Albert Rossich i Estragó (adscrius a la Secció Històrico-Arqueològica), Xavier Bonfill i Cosp, Jordi Casanova i Roca, M. Teresa Estrach i Panella, Joan Ramon Laporte i Roselló i Josep Peñuelas i Reixach (adscrius a la Secció de Ciències Biològiques), Nicolau Dols i Salas (adscriu a la Secció Filològica) i Joan Nogué i Font (adscriu a la Secció de Filosofia i Ciències Socials). També han estat nomenats cinc membres corresponents: Gonzalo Giribet (adscriu a la Secció de Ciències Biològiques), José Enrique Gargallo Gil i Georg Kremnitz (adscrius a la Secció Filològica) i Christer Laurén i Antoni Nughes (adscrius a la Secció de Filosofia i Ciències Socials).

Han passat a ésser emèrits Dolors Bramon i Planas (adscriu a la Secció Històrico-Arqueològica), Ricard Guerrero i Moreno, Jaume Terradas i Serra i Àngel Llàcer i Escorihuela (adscrius a la Secció de Ciències Biològiques), Joaquim Agulló i Batlle, Manuel Castellet i Solanas i Jaume Porta i Casanellas (adscrius a la Secció de Ciències i Tecnologia), Joaquim Rafel i Fontanals, Carles Miralles i Solà i Vicent Pascual Granell (adscrius a la Secció Filològica) i Anna Cabré i Pla, Maria Dolors Garcia Ramon, Encarna Roca i Trias, Andreu Mas-Colell i Josep M. Casasús i Guri (adscrius a la Secció de Filosofia i Ciències Socials).

L'Institut d'Estudis Catalans ha hagut de lamentar el traspàs dels membres emèrits Joan-Ferran Cabestany i Fort (26 de setembre de 2013, adscriu a la Secció Històrico-Arqueològica), Manuel Ardit i Lucas (8 de desembre de 2013, adscriu a la Secció Històrico-Arqueològica), Josep Carreras i Barnés (20 d'abril de 2014, adscriu a la Secció de Ciències Biològiques), Modest Prats i Domingo (29 de març de 2014, adscriu a la Secció Filològica) i Francesc Vallverdú Canes (12 de juny de 2014, adscriu a la Secció Filològica).

Finalment, agraeixo a tots els membres, col·laboradors i treballadors de l'Institut la dedicació i l'esforç que esmercen per fer possible que aquesta institució continuï fent el seu camí, especialment en aquesta època de dificultats pressupostàries.

JOANDOMÈNEC ROS

President de l'Institut d'Estudis Catalans

11 de setembre de 2014